

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת בא, תשפ"ד

מך רה"י הגאון הרב רפאל שמואלביץ זצלה"ה, ט' בשבט תשע"ו

סיפר אחד מרביני הישיבה שהינו מתלמידי מרן רה"י הגאון הרב רפאל שמואלביץ זצלה"ה: פעם בשבת התאחדות לזמרי ביהמ"ד 'פרידמן' שהתקיימה בכפר נופש בצפון, סידרו את אחד האולמות למקום תפילה ולימוד, ובין היתר סידרו מקומות לרבני הישיבה. לרבני ביהמ"ד 'פרידמן' יחדו המקומות בשורה הראשונה, ואילו ב'מזרח' הוכנו שני מקומות, למורנו רה"י הגאון רבי רפאל שמואלביץ ולמורנו המשגיח הגה"צ רבי אהרן חזק זצוק"ל.

תיכף עם תחילת תפילת קבלת שבת, קם רה"י וגרר את הכסא והססנדר שהוכנו עבורו, ועבר להתיישב בשורה אחת עם רבני בית המדרש. ניסיתי למחות: הן זהו כבוד הישיבה שראש הישיבה ישב במזרח, כך נהוג וכך ראוי, ועוד כהנה וכהנה. אך מרן זצ"ל בשלו: או שכולכם עוברים ל'מזרח' או שאני יושב כאן לצדכם. לא היה טעם להתווכח, הוא נשאר לשבת לדינו.

סמוך ונראה ל'מזמור ללח' אני מרגיש טפיחה על רגלי, רבי רפאל פונה אלי כשהוא נסער: "אני יודע בדיוק מה אתה חושב עכשיו, שאני עניו. אז ברצוני לספר לך סיפור: מעשה בעסקן ציבורי ידוע ורב פעלים שהזמין את הגאון רבי שלמה זלמן איערבאך זצוק"ל לכניסת מסוים. במדעות הרחוב שבישרו על השתתפותו הכתירו בתואר 'פוסק הדור'. הוא עשה כן אך שידע את סלידתו הגדולה של רבי שלמה זלמן מתואר זה והקפדתו שלא יכתבו עליו בפומבי [הן משום הרעשנות שיש בביטוי זה שהיתה מנוגדת לכל אורחותיו, והן משום האחריות שהוא מטיל עליו

למחות על כל פרצה הלכתית, ואולי מעוד טעמים]. רבי שלמה זלמן הקפיד על כך מאד. הוא הדיע לאותו עסקן, שהיה מקורבו ואף מבני משפחתו, שהוא אינו מוחל לו. הלה ניסה כמה פעמים לפייסו ולא עלתה בידו. בערב יום כיפור, קץ זמן סליחה ומחילה, הגיע שוב, והגרשו"א אמר לו: "אני מוחל לך, אולם היחסים בינינו לעולם לא ישובו להיות כפי שהיו".

נוכח שם בחרו שהעיו פניו ואמר לר' שלמה זלמן כהאי לישנא: "קשה לי להאמין שהראש ישיבה כלל לא נהנה מכבוד התואר 'פוסק הדור' ואף מקפיד עליו". דממה הלומת רעם השתררה במקום, אולם רבי שלמה זלמן השיב: "אני בהחלט אוהב כבוד, אולם אלמד אותך מהו כבוד. במגירת שולחני מונח מכתב מהגאון רבי משה פיינשטיין, אשר בו הוא כותב לי שהוא נבון בשאלה חמורה באבן העזר שלשה שבועות ואינו יודע להכריע בה, והוא מבקש לשמוע את חוות דעתו. כשהגאון בעל האגרות משה מבקש לשמוע את חו"ד בשאלה שהוא אינו יודע להכריע בה זהו כבוד, אבל שאותו פלוני שילם למדפיס, שיתכן שאפילו אינו מבני ברית, כמה מאות שקלים ע"מ שידפיס מודעה שתתב בה 'פוסק הדור', הלזה כבוד ייקרא?"

סיים מרן רה"י את סיפור המעשה ואמר לי: "אני בהחלט אוהב כבוד, אולם זה שהפועל הרומני של הישיבה סידר שני כסאות במזרח, לזה ייקרא כבוד?".

ילדות היתה בי ופתחתי ואמרת: אחרי כל כך הרבה שנים שאני מכיר את ראש הישיבה, אולי אשמע סוף סוף איזה כבוד הראש ישיבה כן אוהב? חייך רה"י והשיב מיד: "וכי אני חייב לגלות לך את כל חסרונותי...?"

ראו כי ראה נגד פניכם... ויגרש אותם מאת פני פרעה (י, יא).

לאחר שלקה פרעה בו' מכות ע"י משה ואהרן וראה את כוחם הגדול וערכם הנשגב והתחנן לפניו בכל מכה: "העתירו אל ד'", "העתירו בעד", "חטאתי, העתירו אל ד'", איך ניתן להביץ שכעת מולול בהם פרעה ומגרש אותם מעל פניו?

מבאר מרן רה"י שה'ת הגאון הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה: הנה במכת שחין כתוב: "ויחזק ד' את לב פרעה וגו' (שמות ט"ב), כלומה אילו לא חיזק ד' את לבו היה פרעה משלח את ישראל.

וצ"ב מה היה במכת שחין יותר מכל המכות שקדמו לה להכניע את פרעה.

הנה במכת שחין כתוב: "קחו לכם מלא חפניכם פיה כבשן, חרקו משה השמימה לעיני פרעה" (שמות ט"ה), ופירשו: "חרקו משה, כל דבר הנורק בכח, אינו נורק אלא ביד אחת. הרי נסים הרבה, אחד שהחזיק קומצו של משה מלא חפנים שלו ושל אהרן, ואחד שהלך האבק על כל ארץ מצרים".

וצ"ב, מדוע לא מנה גם את הנס שהגיע הפיח עד השמימה, וכי בכוחו של אדם לזרוק פיח עד לשמים? רואים שאין זה נס משום שאין גבול למה שאדם מסוגל כשמיחד את כל כוחו ומאוד לדבר אהו. ו"ל שנמוג לב פרעה דווקא במכה זו כי עוז לבו ויכולותיו של משה הכניעוהו יותר מן הנסים, והיה מוכן לשלח את ישראל, אילו לא הכביד ד' את לבו.

אך לפי כוחו הגדול של האדם כך גדלים הבזיון והבושה כשמוגיע לו צעה כדאי ביבמות (קה): דאמר ר' נחמן על שטבעו בניו של אבדן "ברוך רחמנא דכספיה לאבדן בהאי עלמא". והיינו ברוך ה' שבייש את אבדן ע"י שביישו בעה"ב במקום להענישו בעה"ב. הרי שטיקור העונש הוא הבזיון שהגיע לו מהיטורים.

ופרעה שאמר "ראו כי ראה נגד פניכם", שראה סימן דם והריגה לבני" במדבר, ראה בכך את הבזיון הגדול שיבוא לרום מזה. ובאמת אחר שהפך זאת הקב"ה לדם מילה נא' "היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם" (יהושע ה, ט).

וכשראה פרעה את הבזיון הזה של ישראל, נתבזו בעיניו וחלל במשה ואהרן עד שגרשם מעל פניו.

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 4:53	Minneapolis, MN - 4:44
Brooklyn, NY - 4:39	Miami, FL - 5:36
Chicago, IL - 4:29	Monsey, NY - 4:38
Houston, Texas - 5:29	Montreal, Quebec - 4:24
Johannesburg, S. Africa - 6:46	Passaic, NJ - 4:39
Lakewood/Deal, NJ - 4:41	Toronto, Ontario - 4:52
London, UK - 4:11	Yerushalayim - 4:25
Los Angeles, CA - 4:52	Zurich, Switzerland - 4:49

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

קידוש החודש

ע' רבינו בחיי פ' בא עה"פ החדש הזה לכם בשם רבינו חננאל בדמדבר לא קידשו עפ"י ראייה משום העננים.

והר"ח שם הוכיח מזה כי עיקר המצוה הוא לקדש עפ"י חשבון וכל ענין עדות החודש לאו דאורייתא הוא. (וע"ע בורע אברהם ו' כ"ב שהביא מרבינו בחיי בשם הר"ח שלא קידשו החודש במדבר וכתב דמה"ט לא הקריבו ק"פ במדבר כי ק"פ תולה על קידוש החודש בב"ז, ובאמת הר"ח כתב אדרבה כי עיקר המצוה לב"ד לעולם הוא לקדש עפ"י חשבון ועדיין אינו מיושב אמאי לא הקריבו ק"פ במדבר).

ומה דפשיטא ליה לר' בחיי דא"א לראות דרך העננים לכא' המקור בילקוט ישעיה תק"ג ו'ל אמר רשב"י כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא נצרך אחד מהם לא לאור החמה ביום ולא לאור הלבנה בלילה, אלא העבים מאירים היו יודעים ששקעה החמה, הלבנו היו יודעים שזרחה החמה, מסתכל בחבית ויודע מה בתוכה וכו' עכ"ל. וכע"ז מבואר באוה"ח פ' בשלח י"ג כ"א. וכבר העירו מדברי בעל הטורים פ' בלק כ"ב ה' עה"פ הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא יושב ממול, וכתב שם ו"ל יושב ממולי שיושב כנגדי ורואה אותי, ואני איני יכול לראותו מפני העננים שמקיפים אותו עכ"ל. וכ"כ שם ברוקח וש"ך עה"ת. וע' ברש"י פ' קתה כ' כ"ט עה"פ ויראו כל העדה, וכע"ז בתיב"ע פ' בלק כ"ב מ"א עה"פ וירא משם קצה העם.

וע' שקל הקדש פ"ה ה"א שהעיר על ר' בחיי מתוספתא ר"ה פ"א ה"י שקידשו במדבר עפ"י ראייה.

ובעיקר דברי ר' בחיי ע' חזו"ק ק"מ ג' שכתב דכוונתו כיון שראו דרך עששית, אבל בודאי ראו. (והביא דכתיב ולילה בעמוד אש להאיר, משמע דביום היה אור השמש. ולכא' כ"ז דלא כילקוט ובעה"ט הנ"ל). וע"ש עוד בהמשך דבריו דמה שכתב ר' בחיי שעשו עפ"י חשבון היינו שקידשו עפ"י חשבון, ואין כוונתו שלא קידשו כלל.

והנה שיטת הר"ח כי עיקר המצוה הוא לקדש עפ"י חשבון וכל ענין עדות החודש לאו דאורייתא הוא. וכן מבואר בתשובות הגאונים ליק א' בשם רס"ג. (וכל הראשונים פליגי ע"ז).

ויש לעיין לדבריהם מכתובות כ"א ע"ב הנה לעדות החודש דאורייתא. ואמר ליישב כי בכנה"ג חו"מ ז' י"ב הביא מתשובות הגאונים (נדפס שם ליק ר"י) שהביא גמרא הנ"ל הנה לעדות החודש דאורייתא שיכול לבא מזה כרת כגון חמץ בפסח, ומשמע כוונתו דבאמת עיקר העדות אינו מצוה דאורייתא אבל מאחר שקובעים ע"ז החודש לכן יכול לבא לדי דאורייתא.

בדבר גשמי שירגישהו בחושיוע"ש.

ואפשר שכ"ז בזמן שהוא נביא ושורה עליו רוח"ק, אך ברגע שפסק מלהיות נביא, איבד את הבהירות שהיתה לו מקודם, והוא מתחיל להסתפק במשמעות הדברים שראה אם אמנם דבר נבואה היו, ומה בדיוק משמעותם, וזה שמצינו בבני הנביאים בזמן ששרתה עליהם רוח"ק ידעו בבירור כי היום ה' לוקח את אדוניך, ומיד שנסתלק מהם התחילו להסתפק אולי טעו ורק רוח ה' נשאו אל אחד ההרים.

וכך היו הדברים אצל יונה ביוצאו מן הארץ, כיון שאיבד דרגת הנבואה ע"י כן, איבד את הבנתו במה שנאמר לו לפני כן והתחיל להסתפק במשמעות הדברים, וכבר אין לו דברי נבואה שיוכל להשמיעו, ואינו בכלל כובש נבואתו כל עיקר.

ד) אך נראים הדברים שמלבד טעם זה שאין השראת השכינה בחו"ל, יש טעם נוסף והוא מצד הנביא עצמו, שאין אדם מגיע לשלימות שראוי שתשרה עליו נבואה אלא באר"י.

ויאמר ה' אל אברהם, לך לך מארצך וגו' ואעשך לגוי גדול וגו' (בראשית יב א-ב) ופירש"י ושם אעשך לגוי גדול, כאן אי אתה זוכה לבנים, ע"כ. ו"אעשך לגוי גדול" היא בשורת הקמת כלל ישראל, שהיא תכלית הבריאה, ואין בכח אברהם ליכות לכך, אלא כשיצא מארצו ויגיע לאר"י, אבל אם היה נשאר בארצו לא היה זוכה לכך, ויש להתבונן בטעם הדבר, על שום מה צריך דוקא לבוא לאר"י להעשות לגוי גדול.

הנה מבואר בר"מ פ"ז יסוה"ת ובשמונה פרקים פ"ז שאין האדם מתנבא אלא כשהוא שלם במעלות השכליות כולן וברוב מעלות המדות, והוא מתקדש ופורש מדברי העם ההולכים במחשכי הזמן וכו', וכו'. ומצאתי הדברים מפורשים בס' הכוזרי (מאמר ב' סי' י"ד) וז"ל וכן אתה רואה כי בחיר אנשי הסגולה, אברהם, אחרי עלותו במדרגות שלימותו והיעשותו ראוי להידבק בענין האלוקי, (היא הנבואה בל"ה הריה"ל), הועבר מארצו אל המקום ההוא אשר בו בלבד יגיע לתכלית השלימות וכו', הנה הדברים מפורשים כי תכלית ביאתו של א"א לאר"י היתה כדי שיגיע לתכלית השלימות לדרגה כזו שאי אפשר היה לו להגיע בחו"ל, (וכמו שהארץ כוזרי שם לבאר מעלת אר"י אשר היא משפיעה על יושביה יעו"ש).

וכן מבואר עוד בהמשך דבריו, וז"ל הלא כה יעשה עובד האדמה במוצאו בתוך אדמה צחיחה שורש של אילן שפריו טוב, מעבירו הוא אל אדמה נעבדת, שלפי טבעה עתיד זה להצליח בה, ושם יגדלו עד היותו לעץ מעצי הגן וכו', וכן היה דבר הנבואה גם בזרעו של אברהם באר"י, כל ימי היותם באר"י רבו נושאי הנבואה עכ"ל, הנה משלו מוכיח ג"כ כאמור, כשהיה אברהם אבינו בחו"ל לא הגיע אלא לדרגה של "שורש של אילן שפריו טוב", היינו שיש בו את השלימות בכח, אך להוציאו מכח אל הפועל צריך שיובא אל אדמה נעבדת, שם הוא מתפתח להיות אילן גדול רב פירות, [אמנם ברור כי כשאין "שורש של אילן שפריו טוב" לא תועיל לו האדמה הנעבדת כלום, אך השורש הטוב בחו"ל מתפתח ומגיע לשלימותו באר"י, עי' בכוזרי שם שצריך שלש תנאים לענבים משובחים, הקרקע, האילן והעבודה].

אלא מהלך הדברים כאמור, ואנו רואים כאן עוד גדולה מכך, לא רק שאין האדם יכול להגיע לתכלית שלימותו בחו"ל אלא שגם היה בארץ, והגיע אל שלימות הראויה לרוח"ק ונבואה אם ייצא מן הארץ מיד יפול מדרגתו ותסתלק ממנו רוח"ק.

ואפשר שכ"ז ביוצא מן הארץ בקביעות, שאז יורד הוא ממדרגות, משא"כ אם הוא יוצא לפי שעה, ולכן גם כשיונה היה יוצא לתרשיש עדיין היה בדרגת נביא, אף שאין השכינה שרויה שם, [בדומה למשה רבנו כשהיה יוצא מאוה"מ], ורק אם הוא בורח תרשישה בקביעות היה מפסיק מלהיות נביא. ואם גם כשיוצא לפי שעה מאבדים מעלת אר"י יתכן שמשום כך החמירו חז"ל באיסור יציאה מאר"י לחו"ל (ואפי' באופן ארעי) אם לא למטרות מסוימות שהתירו, ומשום שע"י יציאתו מן הארץ הוא עשוי ליפול ממדרגותיו].

א) אמרו חז"ל אין השכינה נגלית בחו"ל, שנאמר ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה', וכי מלפני ה' הוא בורח, והלא כבר נאמר אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח וגו' (תהלים קל"ט), אלא אמר יונה אלך בחו"ל מקום שאין השכינה שורה ונגלית, שהגויים קרובים לתשובה הם שלא לחייב את ישראל, משל לעבד כהן שברח מרבו, אמר אלך לביה"ק משום שאין רבי יכול לבוא לשם וכו' (מכילתא פ' בא) הנה למדו חז"ל מכאן שאין הנבואה שורה בחו"ל (מלבד מקרים מיוחדים). ויש לדון דהרי נינוה בחו"ל היתה, וא"כ למה לו לברוח תרשישה, כיון שייצא מן הארץ ללכת לנינוה כבר לא תשרה עליו שכינה. [ואפשר שאם הוא יוצא לצורך נבואתו שורה השכינה עליו אף בחו"ל, וכמו שמצינו מקרים מיוחדים שהיתה נבואה בחו"ל].

והנה מהמשל של כהן בביה"ק שאין רבו יכול להכנס לשם, נראה בטעם הדבר שאין הנבואה שורה בחו"ל, שהוא מצד מקום השראת השכינה, שכשם שמצינו השפעת השכינה במשכן, ומשה רבינו קיבל נבואתו באוה"מ דוקא, כך היתה השראת השכינה בכל אר"י דוקא, וחז"ל אינה מקום להשראת הנבואה.

ב) והנה יש להתבונן מה הרויח יונה בבורחו מן הארץ, והרי אף שאין השכינה נגלית בחו"ל הנה הוא כבר נגלתה לו הנבואה באר"י, וכבר יודע הוא ממנה וחייב למוסרה, ומה הועילה לו יציאתו לחו"ל.

ושמעתי מאמרו"ר זצ"ל שביאר, שהרי חששו של יונה היה מפני ה"כובש נבואתו" ואין דין כובש נבואתו אלא במי שהוא נביא, אבל ביוצא לחו"ל כבר אין הוא נביא, ואינו בכלל כובש נבואתו, והביא ראייה לדבר ממה שנאמר אצל עליה בסערה בשמימה, "ויהי בהעלות ה' את אליהו בסערה השמים וכו' ויגשו בני הנביאים אשר ביריחו אל אלישע ויאמרו אליו, הידעת כי היום ה' לוקח את אדוניך מעל ראשך וגו' והנה רכב אש וסוסי אש וגו' ויעל אליהו בסערה השמים וגו' ויראוהו בני הנביאים אשר ביריחו מנגד וכו' ויאמרו אליו הנה נא יש את עבדיך חמישים אנשים בני חיל, ילכו נא ויבקשו את אדוניך, פן נשאו רוח ה' וישליכהו באחד ההרים או באחת הגיאיות (מלכים ב' ב') וכ' שם רש"י וז"ל אפשר, אמרו לו, הידעת כי היום ה' לוקח את אדוניך, ועכשיו נעלם מהם היכן הוא, מלמד שמיום שנגנז אליהו הלכה ונסתלקה רוח"ק מן הנביאים.

והדברים מפליאים, אמנם מהיום והלאה נסתלקה מהם רוח"ק וכבר לא ינבאו עוד, אבל כבר ידעו מאמש וכבר נאמר להם כי ה' לוקח את אליהו, ואיך נשכח מהם הדבר לאחר שנסתלקה מהם רוח"ק, והיה זה כבר למחרת, אלא כך הן הדברים, אין ידיעה ע"י נבואה כשאר ידיעות, שכיון שידען האדם הרי הוא יודעם, אלא הנבואה היא מצב של האדם, שהוא מקורב להקב"ה ומדובק בו, וע"י כן משיג הוא את ההשגות הנבואיות. וכיון שנסתלק אליהו וירדו ממעלתו ואבדו מדרגת נביאים שהיתה להם, לא הועילה להם הידיעה הקודמת כלום, ומיד התחילו להסתפק בה שמא בכל זאת נשאו רוח אלוקים באחד ההרים, ורק כל זמן שהיו בדרגת נבואה אזי היתה ידיעתם ברורה להם, וכך היו הדברים יונה, שכיון דיצא לחו"ל ירד מדרגת נבואה, ודין הכובש נבואתו על מי שהוא נביא נאמר, ע"כ דברי אמו"ר זצ"ל.

אך יש לעי' דאכן בחו"ל אינה מקום השראת השכינה, ואינו מקבל נבואה שם, מ"מ למה יציאתו לחו"ל מסלקת שם נביא ממנו, ולמה הוא מאבד את הנבואה שכבר התנבא אותה, וכמו שמרע"ה לא חדל מלהיות נביא כשיצא מאוה"מ.

ג) ונראה לבאר הטעם שהנביא שפסק להיות נביא יורד ממעלתו, לא מועילה לו הידיעה הקודמת כלום, והוא שהרי הנביא מקבל נבואתו בחזיון ובחידות ובמשלים, וכתב הרמב"ם פ"ז יסוה"ת ה"ג, הדברים שמודיעים לנביא בנבואה דרך משל מודיעים לו, ומיד יחקק בלבו פתרון המשלם במראה הנבואה, ויידע מה הוא. דהיינו שעם ראותו מראה הנבואה נחקק בלבו גם התבונה להבין את משמעותה. ועי' דרך ה' ח"ג פ"ג, שאין הנביא מסתפק על נבואתו שמא חלום של דמיון היא, "שיגיע האדם ויתקשר בבורא ית"ש, ויתדבק בו דבקות ממש, באופן שירגיש ההתדבקות, וישיג מה שהוא מתדבק בו וכו', ויהיה הדבר ברור ומורגש אצלו בלא ספק כלל, כדרך שלא יסתפק

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Leaving Galus Harav Hagaon Yaakov Moshe Katz shlita

The Shelah brings down from the Arizal the principle that הקריאה מעוררת את הזמן - whatever happens in the parashah is not just ancient history, but is very likely to recur during that week. The Shelah also cites the Arizal's insight that these weeks are called "Shovavim" because they are designated as a time for us to return to the level of our forefathers, a time of teshuvah.

Some people think that teshuvah is something that's only for Rosh Hashanah and Yom Kippur, and the rest of the year, they can do whatever they want. But the Arizal is revealing to us that there are auspicious times for teshuvah during the year.

The apex of Shovavim is Parashas Bo, because that is when Klal Yisrael actually left Mitzrayim. This is an extremely auspicious time for each person to go out of his individual Mitzrayim. What does it mean to go out of your Mitzrayim?

We know that Galus Mitzrayim had two aspects: the physical subjugation, and the spiritual exile. Similarly, the galus we re in now has two aspects, and the primary one is the spiritual aspect. We all have our nisyonos; we're so busy in life, running to make a parnassah and to take care of the physical needs of Olam Hazeh, so we have very little time to think about Olam Haba, and there's a big disconnect.

But there's a time that has the power for a person to go out of his galus. Halevai that would mean going out to the Beis Hamikdash and the geulah, but even if that is not possible, there are times when a person has the ability to lift himself up from the galus and be zocheh to romemus, to connect with Hashem on a much higher level.

Parashas Bo is a very auspicious time for that, particularly during this period, when we feel the pangs of Ikvesa d'Meshicha. We don't know how long they will last, but we definitely see signs that this is a time to be nis'orer and elevate ourselves.

How can we do that?

At the beginning of the parashah, Rashi notes that during Makkas Choshech, many Yidden died - those who were not worthy of geulah. The Midrash explains that these were people who were living very comfortably; even though the Yidden had to work hard, some people had it better, and had nicer homes and more comfortable lives, so they weren't running to leave Mitzrayim. Those were the people who died in Makkas Choshech.

R' Chatzkel Levenstein points out that we would think the ones who died were the resha'im, the ones who did terrible aveiros, and the ones who went out were the tzaddikim, who did only mitzvos. But we see from the Midrash that this was not the case. Indeed, Chazal teach that before Krias Yam Suf, the malachim protested, הללו עובדי עבודה זרה - how are they different from one another? Similarly, the Arizal teaches that the Yidden were at the forty-ninth level of tumah in Mitzrayim; many of them didn't even want to perform bris milah. We see, then, that Klal Yisrael was not on a high level; many of them worshipped idols and did other aveiros. So why were some zocheh to leave Mitzrayim while others were not?

Do You Want to Leave?

R' Chatzkel explains that the Midrash is teaching us that the difference between those who went out and those who didn't is that the ones who merited to leave were the ones who wanted to go out. They wanted to change, they wanted to live on a higher level, with greater connection to Hashem. True, they weren't on such a high level - they had fallen to the forty-ninth level of tumah - but they wanted to leave, they wanted to lift themselves up. The ones who died in Makkas Choshech were those who were comfortable with life as it was. They were very busy, and had no time to yearn or to think.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

This is a great lesson for us regarding how we can improve during this week of Parashas Bo, so that we can go out of our own Mitzrayim. The first step is to have a strong ratzon to live on a higher level, a more meaningful level, and lift ourselves up from the yoke of Olam Hazeh, which weighs us down so heavily, like the enslavement in Mitzrayim. This form of bondage that we are experiencing takes over our emotions. To be zocheh to the geulah, which is a higher connection to Hashem, we have to want to live on a higher level and move away from the shibud of our exile among the goyim.

So step number one is to have the desire and yearning to leave galus.

Step number two is do an action, to make some kabbalah. This week, Parashas Bo, let us declare, "I want to go out of my Mitzrayim! I want to live on a higher level of kedushah and dveikus baShem!" Every person can assess what's in his capability to do, and try to make a step of teshuvah to show Hashem, "I want to go up a step!"

Let us make a suggestion that is shaveh lechol nefesh, based on the first perek of Mesillas Yesharim: to better understand what life is all about and what we're here for. There are so many people who daven by rote, as if it's just a procedure they have to carry out. The same is true of learning; people think, "Everyone does it, I'm part of the crowd." That kind of learning and davening is not on a deep level, and such ruchniyus lacks deep feeling and meaning. Now is a time when we can make a change in this regard.

Slaughtering Olam Hazeh

Parashas Bo describes how the Yidden took sheep for the Korban Pesach, even though sheep was the Egyptian avodah zarah, and slaughtered it: מִשְׁכֹּר וקָחוּ לָכֶם. It's time for us, too, to figuratively kill that sheep, by making a huge change in our outlook on life and strengthening ourselves in the first perek of Mesillas Yesharim. As the Ramchal writes, no one is completely happy in Olam Hazeh. There are so many people who are suffering, or ill, or experiencing agmas nefesh, that this world cannot possibly be the ultimate

purpose. And indeed, there is a much greater purpose: Olam Haba. This world is merely a corridor to Olam Haba, which is the ikar, and there it is going to be so good, better than anything we can imagine in Olam Hazeh. There we will experience the fulfillment of וְמָחָה ה' דְּמָעָה 'מֵעַל כָּל פְּנִים, and there won't be any more pain or distress. It will be a whole different world - but you have to work to get there. You have to think about it, and you have to invest in it.

The more you invest, the more you'll make it happen. As they say, the future is in your hands - your Olam Haba is in your hands, and no one else can make it happen.

This is a way for us to begin moving out of the galus we are in, which has really overtaken us. We are so busy with Olam Hazeh pursuits - which car we drive, what kind of food we eat, where we're vacationing, how we're earning money. This takes over our life, and we forget what we're really here for.

So let's try to be nis'orer together, and resolve that we want to rise above that. We want to go out of galus! We want a better and higher life! We want to be in a more special place! That's the first step - the build that ratzon inside, on a deep level. Then, we should try to make a kabbalah of something we can do to go out of the galus, by investing more in our ruchniyus and in our real future. It can be a chizuk in Torah, in tefillah, in middos - each person according to what he needs to do.

If we take this step out of galus, then Hashem should give us siyatta d'Shmaya. Every Yid should do a little bit, on his level, and cultivate that ratzon to grow, so that he can be zocheh to go out of the darkness of his galus. Then all these efforts should join together, so we can all go together to a much more beautiful future, where no one can harm us, kill us, or torture us. We should all merit the geulah, together.